

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

VÅR REFERANSE
17/10417

DERES REFERANSE

DATO
27.11.2017

Høring-NOU 2017:11 Bedre bistand. Bedre beredskap

Innledning

Det vises til Justis- og beredskapsdepartementets brev 14. juni 2017 om høring av NOU 2017: 11 Bedre bistand. Bedre beredskap. Frist for å avgi høringsuttalelse er 1. desember 2017.

Finanstilsynet vil knytte sine kommentarer til den anbefalte modellen hvor Økokrim og Kripos slås sammen til en felles bistands- og etterforskningsenhet mot bekjempelse av organisert og alvorlig kriminalitet samt IKT-kriminalitet.

De fleste av sakene Finanstilsynet har anmeldt til Økokrim, tilhører verdipapirområdet. Dette er ofte saker med mistanke om innsidehandel og markedsmanipulasjon. Kartlegging av handel i ulike finansielle instrumenter i forskjellige fragmenterte markeder, etterforskning over landegrensener og ressurssterke aktører som skaper store prosessuelle utfordringer for påtalemyndigheten, er noen av kjennetegnene ved slike saker. Sakene er ofte prinsipielle, tidkrevende og svært komplekse. Det er ventet at utviklingen i de kriminelles metoder og fragmentering av verdipapirmarkedet vil fortsette i årene fremover. Dette stiller høye krav til etterforskere og påtalemyndighet som skal følge opp disse formene for kriminalitet. Det er derfor sentralt å ha dedikerte kompetansemiljøer med gode samarbeidsrelasjoner til kollegaer i utlandet. Økokrim har over mange år bygget opp et slikt nettverk, og besitter kunnskap om komplisert økonomisk kriminalitet på verdipapirområdet.

Flertallet i utvalget har foreslått at fagområdene som per i dag ligger under henholdsvis Økokrim og Kripos, samles til en nasjonal bistands- og etterforskningsenhet. Den foreslåtte sammenslåingen vil innebære en nedleggelse av Økokrim og føre til at ansvaret for å bekjempe økonomisk kriminalitet overføres til Kripos.

Kommentarer til anbefalingen

Sammenslåingen

Finanstilsynets erfaringer med Økokrims arbeid med verdipapirkriminalitet er positive. Gjennomgående synes også tilbakemeldingene å være positive fra andre utvalget har vært i kontakt

med. Det blir i denne sammenheng fremholdt at Økokrim besitter viktig spisskompetanse som det er avgjørende å beholde.

Som utvalgets mindretall, finner Finanstilsynet ikke at det foreligger tilstrekkelig tungtveiende argumenter for en sammenslåing. Videre er tilsynet enig i at det er flere argumenter som taler for at dagens organisering med separate enheter bør bestå og at forbedringer bør finne sted gjennom justeringer av dagens system.

Det foreslåtte etterforsknings- og påtaleorganet vil få ansvar for et bredt register av kriminalitet. Størrelsen og bredden i ansvarsområdet ved det foreslåtte organet vil innebære en fare for at ressurser allokteres til andre områder enn økonomisk kriminalitet på grunn av skiftende oppmerksomhet. Det vises til at en av begrunnelsene for opprettelsen av Økokrim nettopp var et behov for å skjerme ressurser slik at bekjempelse av økonomisk kriminalitet kontinuerlig ble gitt tilstrekkelig oppmerksomhet. I forlengelsen av dette er det en fare for at den spisskompetansen som i dag ligger i Økokrim, vil kunne bli svekket.

Begrenset kapasitet har vært en stor utfordring for Økokrim og Finanstilsynet kan vanskelig se at en sammenslåing vil bidra til en mer effektiv utnyttelse og derigjennom bedre oppgaveløsning på området for økonomisk kriminalitet. Selv om det kan oppnås synergier på enkelte områder, er saksfeltene grunnleggende ulike.

Finanstilsynet slutter seg derfor til mindretallets konklusjon om at dagens organisering bør bestå og at samarbeidet kan ivaretas gjennom nær kontakt.

Påtaleorganiseringen

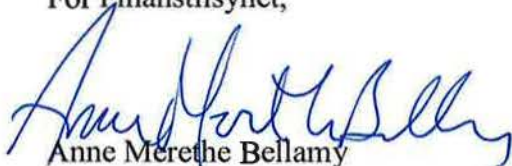
Finanstilsynet viser videre til utvalgets forslag om overføring av statsadvokatfunksjonen i Økokrim til NAST, som vil få ansvaret for Økokrims saksområde i tillegg til dagens portefølje. Finanstilsynet ser at det ved dagens organisering av Økokrim kan reises spørsmål ved om det er tilstrekkelig avstand mellom etterforskning og avgjørelse av tiltalingsprosjekt. Som utvalget redegjør for, innebærer dagens organisering av Kripos at påtaleansvaret ligger hos NAST, slik at en får en totrinns vurdering av påtaleskritt etter at saken er ferdig etterforsket.

Finanstilsynet finner likevel ikke at dagens ordning bør endres. Som mindretallet viser til, er denne ordningen gjort gjeldende for politiadvokatene som etter straffeprosesslovutvalgets forslag vil omfatte saker med en strafferamme inntil to år. Dette vil utgjøre de aller fleste straffesaker. Videre vises det til de kompenserende tiltak som Økokrim har iverksatt.

Etter Finanstilsynets oppfatning, har det vært viktig for de resultatene Økokrim har oppnådd på verdipapiriområdet, at statsadvokaten har vært involvert i etterforskningen fra sakens oppstart. Dette bidrar bl.a. til at det kan treffes gode strategiske valg under etterforskningen og at statsadvokaten på en bedre måte kan tilegne seg kunnskapen om faktum og juss på et komplisert rettsområde. Dette vil igjen lette den pedagogiske oppgaven statsadvokaten vil ha i retten på et senere tidspunkt. Gitt premisset om at statsadvokatene flyttes ut av enheten til et eget statsadvokatembete, vil dette etter Finanstilsynets syn kunne svekke oppgaveløsningen på området.

Finanstilsynet gir på denne bakgrunn støtte til videreføring av den tette samhandlingen mellom etterforskere og statsadvokater i Økokrim.

For Finanstilsynet,

Anne Merethe Bellamy
Direktør

Geir Holen
Seksjonssjef